

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/183/2021
Identifikačné číslo spisu: 4119203449
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4119203449.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. T., bývajúcej v G., Tr. A. I. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Jurajom Bilickým, advokátom v Nitre, Farská 8, proti žalovanému Ing. Z. C., bývajúcemu v G., C. 8, zastúpenému JUDr. Máriou Jakubíkovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Fr. Mojtu 43, o uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/23/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 11. februára 2021 sp. zn. 9Co/131/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom zo 10. júna 2020 č. k. 19C/23/2019 - 159 výrokom I. uložil žalovanému ako predávajúcemu povinnosť uzavrieť so žalobkyňou ako kupujúcou kúpnu zmluvu, ktorej predmetom je prevod spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam a to v znení uvedenom vo výroku I a výrokom II priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

1.1. Vec právne posúdil podľa § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, § 140, § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Vecne argumentoval tým, že v predmetnom spore nebolo sporným, že prevodom spoluvlastníckeho podielu predchádzajúceho podielového spoluvlastníka nehnuteľností O. I. na žalovaného došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne ako ďalšej podielovej spoluvlastníčky spoločných nehnuteľností. Žalobkyňa si z jednotlivých zákonom stanovených možností, ktoré si ako dotknutá podielová spoluvlastníčka nehnuteľností môže voči nadobúdateľovi uplatňovať, zvolila možnosť domáhať sa, aby jej nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu (žalovaný) ponúkol spoluvlastnícky podiel na predaj za rovnakých podmienok, za akých mal spoluvlastnícky podiel nadobudnúť on. Konštatoval, že žalovaný skutočnosť, že došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne, v priebehu konania nenamietal, prejavil dokonca záujem časť nehnuteľností, ktoré od O. I. nadobudol, na žalobkyňu previesť, avšak len v rozsahu zodpovedajúceho spoluvlastníckemu podielu žalobkyne. Za spornú považoval otázku, či je žalovaný povinný ponúknuť žalobkyni na predaj za rovnakých podmienok, za akých spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach nadobudol on, celý ním nadobudnutý spoluvlastnícky

podiel, alebo len časť podielu v rozsahu zodpovedajúcom spoluvlastníckemu podielu žalobkyne. Žalovaný v priebehu konania argumentoval citovaním ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak sa podielovní spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Poukazoval i na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/91/2008 zo dňa 12. mája 2009, v zmysle ktorého má spoluvlastník, ktorý sa domáha svojho nároku, právo len na pomernú časť podielu a nadobúdateľovi pripadá len taký spoluvlastnícky podiel, ktorý by inak patril tým spoluvlastníkom (spoluvlastníkov), ktorí by sa prevodu nedomáhali. S posúdením tohto sporu v kontexte tu prezentovaného právneho názoru sa nestotožnil ale priklonil k právnemu názoru vyjadrenému v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7MCdo/1/2013 zo dňa 28. mája 2014, v zmysle uvedeného „Dohodu o výkone predkupného práva, s ktorou počíta druhá veta § 140 Občianskeho zákonníka, môžu po realizácii ponuky uzavrieť všetci oprávnení spoluvlastníci. A ak sa oprávnení spoluvlastníci nedohodnú, právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel svedčí tým z oprávnených spoluvlastníkov, ktorí majú o kúpu záujem a súčasne predkupné právo aj vykonali. Pretože ponuka povinného spoluvlastníka sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa previesť, je tým oprávneným spoluvlastníkom, ktorí predkupné právo vykonali, k dispozícii celý tento podiel („prirastie“ im aj časť podielu, ktorá by pripadala na tých spoluvlastníkov, ktorí ponuku neprijali). Samozrejme (ako vyplýva zo zákona) podiel povinného spoluvlastníka si vyporiadajú podľa veľkosti svojich podielov na veci.“

1.2. Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že keďže žalovaný nepreukázal, že si ďalší podielovní spoluvlastníci nehnuteľností rovnako uplatňujú svoj nárok z predkupného práva, považoval žalobkyňou uplatňovaný nárok na celý scudzený spoluvlastnícky podiel, keď sa nárokov z porušeného predkupného práva dovolala riadne a včas, za dôvodný. Argumentoval, že žalovaný samotné znenie navrhovanej kúpnej zmluvy nenamietal, nenamietal ani výšku kúpnej ceny nehnuteľností 0,40 eura za 1 m², čo predstavuje celkovú kúpnu cenu nehnuteľností vo výške 2.570,- eur. Konštatoval, že navrhované znenie kúpnej zmluvy obsahuje rovnaké podmienky ako kúpna zmluva, na základe ktorej žalovaný nehnuteľnosti nadobudol od predchádzajúceho podielového spoluvlastníka nehnuteľností. Záverom poukázal na to, že žalovaný, hoci nárok žalobkyne na celý sporný spoluvlastnícky podiel spochybnil, v priebehu celého konania nepredložil nijaký návrh, z ktorého by vyplývalo, aká konkrétna časť tej-ktorej parcely by mala zostať v jeho vlastníctve a aká konkrétna časť by pripadla žalobkyňi. Podotkol, že predmetom konania sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa mimo zastavaného územia obce, na ktoré sa vzťahuje právna úprava zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ktorej cieľom je zamedziť drobeniu pozemkov a v zmysle ktorej by v prevažnej väčšine parciel ich ďalšie delenie ani nebolo možné (§ 21 a nasl. citovaného zákona). S poukazom na uvedené považoval súd žalobu za dôvodnú v celom rozsahu, a preto jej vyhovel.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 11. februára 2021 sp. zn. 9Co/131/2020 napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.1. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že nakoľko sa žalobkyňa domáhala odkúpenia väčšieho podielu, na aký mala nárok a žaloba bola podaná o nahradenie prejavu vôle, súd v takomto prípade nie je oprávnený zasahovať do textu požadovanej zmluvy, rozsudkom môže len nahradiť prejav vôle žalovaného alebo žalobu zamietnuť a modifikovať zmluvu za účelom ustálenia spoluvlastníckeho podielu (ktorý by žalobkyňi patril) nemôže.

2.2. Dôvodil, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Konštatoval, že neuzavretie dohody medzi spoluvlastníkmi znamená, že v prípade, ak chcú podiel odkúpiť všetci, po nadobudnutí časti prevádzaného podielu podľa veľkosti podielov bude mať každý zo spoluvlastníkov väčší podiel, ale pomer zostávajúcich podielových spoluvlastníkov zostane nezmenený a nepribudne žiadny nový podielový spoluvlastník. Odvolací súd sa teda priklonil ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ a v súlade s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnutiami sp. zn. 2Cdo/91/2008 z 12. mája 2019 a zo dňa 18. septembra 2019 sp. zn. 8Cdo/124/2018 dospel k záveru, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP.

3.1. Žalobkyňa v súvislosti s vadou konania podľa § 420 písm. f/ namietala, že zmenou odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu založenej na diametrálne odlišnom právnom názore aký vyslovil vo veci súd prvej inštancie vo vzťahu k výkladu § 140 OZ v spojení s jeho § 603 ods. 3, reprezentovaného aj rozhodnutím najvyššieho súdu, niektorých ostatných súdov nižšej inštancie ako i názorov prezentovaných v rámci aktuálnej právnej vedy, pre ňu prekvapivo vyznieva odôvodnenie napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že odvolací súd sa s týmito právnymi názormi nestotožnil a priklonil sa k inému, staršiemu právnomu výkladu, pričom od odvolacieho súdu ani nedostala možnosť takýto odlišný právny názor náležite si vyhodnotiť, prípadne sa s ním stotožniť, a tomu prípadne prispôsobiť znenie žalobného petitu v rámci prebiehajúceho súdneho konania, ktorý postup je zjavne nespravodlivý a rozporný nielen so zásadou rovnosti strán, s požiadavkou právnej istoty a spravodlivého rozhodovania, ale aj požiadavkou na náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Konkretizovala, že odôvodnenie považuje za nesprávne a nepreskúmateľné. Má za to, že odvolací súd nevysvetlil a nezaoberal sa bližšie otázkou, z akého dôvodu nebolo pri čiastočnej dôvodnosti uplatneného nároku možné vyhovieť žalobe aspoň v časti, prípadne prečo sa vzhľadom na ním vyslovený právny názor cíti byť viazaný žalobným návrhom, keď de facto z ním poskytnutého výkladu právnej normy implicitne vyplýva, že spoluvlastnícke predkupné právo považuje za deliteľné, pričom spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva práve z osobitného predpisu - § 140 a § 603 ods. 3 OZ. Namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, v akom rozsahu a akým spôsobom mohla žalobkyňa svojou žalobou disponovať, teda či vzhľadom na implicitné dôsledky jeho právneho posúdenia spornej právnej otázky, by s poukazom na § 140 ods. 3 CSP, § 216 a § 379 písm. c/ CSP bolo potrebné a malo zmysel pre účely uskutočnenia rozhodnutia vo veci samej žalobný návrh z jej strany meniť či upravovať. Rozsudok odvolacieho súdu považuje za prejav extrémneho súdneho formalizmu.

3.2. K nesprávnomu právnomu posúdeniu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil keď uviedol, i) že bol viazaný žalobným návrhom, ii) a keďže sa žalobkyňa domáhala odkúpenia väčšieho podielu, na aký mala nárok, neostalo mu nič iné, než žalobu zamietnuť pričom toto nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že buď za a/ nepoužil správny právny predpis (§ 388 CSP), pretože mal použiť § 387 ods. 1 CSP alebo § 389 ods. 1 CSP, alebo za b/ síce aplikoval správny právny predpis (§ 388 CSP), avšak nesprávne interpretoval, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie mohol a mal zmeniť tak, že sám vo veci rozhodne s tým, že vzťah medzi stranami usporiada spôsobom, ktorý vyplýva z osobitného predpisu (t. j. z § 140 OZ v spojení s § 603 ods. 3 OZ). Konštatovala, že táto nesprávna interpretácia § 388 CSP bola spôsobená nesprávnym použitím § 216 ods. 1 CSP a zároveň nezohľadnením (neaplikovaním) § 216 ods. 2 CSP, § 140 ods. 3 a § 379 písm. c/ CSP. Žalobkyňa následne naformulovala osem právnych otázok, od ktorých podľa jej názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli riešené.

3.2.1 Právna otázka č. 1.: „Je súd (prvej inštancie či odvolací) viazaný žalobným návrhom žalobcu, ktorým si z dôvodu porušenia predkupného práva spoluvlastníka uplatňuje právo podľa § 603 ods. 3 OZ v spojení s § 140 OZ tak, že sa žalobou domáha, aby nadobúdateľovi bola uložená povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu k celému predmetu prevodu, berúc do úvahy gramatický a logický výklad týchto právnych noriem, ktorý odvolací súd použil v bode 21 na str. 24-25 odôvodnenia rozsudku, ktorým sa priklonil k rigoróznemu právnomu názoru prezentovanému v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2009, sp. zn. 2Cdo/91/2008, na základe ktorého odvolací súd dospel k záveru, že „aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov“, z ktorého vyplýva len jediný možný spôsob usporiadania právneho vzťahu medzi týmito stranami sporu, alebo je za danej situácie a daného právneho posúdenia možné, prípadne až nevyhnutné, aby súd aplikoval výnimku zo zásady ne ultra petitem upravenú v ust. § 216 ods. 2 CSP, ust. § 140 ods. 3 CSP a § 379 písm. c) CSP?“

3.2.2 Právna otázka č. 2.: „Bez ohľadu na spôsob zodpovedania nastolenej právnej otázky č. 1, má súd (prvej inštancie či odvolací) možnosť rozhodnúť vo veci samej aj inak, než len zamietnuť žalobu v celom rozsahu za situácie, keď sa žalobca takou žalobou (excesívne) domáha, aby bola nadobúdateľovi uložená povinnosť ponúknuť na predaj celý nadobudnutý spoluvlastnícky podiel k spoločnej nehnuteľnosti za

rovnakých podmienok, za akých ich nadobúdateľ nadobudol od svojho právneho predchodcu (pôvodného spoluvlastníka), pričom v súdnom konaní bolo preukázané porušenie predkupného práva žalobcu zo strany singulárneho právneho predchodcu nadobúdateľa, v dôsledku čoho má (s poukazom na rigorózný právny záver odvolacieho súdu špecifikovaný v rámci právnej otázky č. 1) žalobca nárok prinajmenšom na určitú časť nadobúdateľom nadobudnutého spoluvlastníckeho podielu, prípadne za situácie, kedy možno konštatovať dôvodnosť takej žaloby aspoň v jej základe?"

3.2.3. Právna otázka č. 3.: „V prípade, že správna odpoveď na právnu otázku č. 1 je taká, že súd nemôže v takom prípade uplatniť výnimku zo zásady ne ultra petitem, teda je viazaný žalobným návrhom žalobcu a zároveň v prípade, že správna odpoveď na právnu otázku č. 2 je taká, že súd za danej situácie nemá inú možnosť rozhodnúť vo veci samej inak, než len zamietnuť žalobu v celom rozsahu, je súd pred rozhodnutím vo veci samej povinný vyzvať žalobcu, aby v stanovenej lehote uskutočnil zmenu žaloby (prípadne úpravu žalobného petitu napríklad v prípade, že obsahuje čo i len chyby v písaní v matematickom vyjadrení veľkosti požadovaných spoluvlastníckych podielov) tak, aby žalobca dal uplatnený nárok do súladu s ust. § 603 ods. 3 OZ v spojení s ust. § 140 OZ, a to v zmysle rigorózneho právneho výkladu predmetných zákonných ustanovení odvolacím súdom špecifikovaným v rámci právnej otázky č. 1, prípadne aj s poučením, že pokiaľ tak žalobca nespraví, súd žalobu v celom rozsahu zamietne?"

3.2.4. Právna otázka č. 4.: „Možno z právneho názoru odvolacieho súdu na riešenie spornej otázky uvedeného v rozsudku (a právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedenom v rozhodnutí zo dňa 12. mája 2009, sp. zn. 2Cdo/91/2008, z ktorého právne posúdenie odvolacieho súdu vychádzalo) vyvodiť, že v prípade porušenia zákonného predkupného práva spočívajúcim v neuskutočnení ponuky podľa § 605 OZ zo strany povinného spoluvlastníka pokiaľ čo i len jeden z oprávnených spoluvlastníkov využije svoje právo, aby mu predkupné právo bolo zachované voči nadobúdateľovi, ostatní oprávnení spoluvlastníci, s výnimkou účinného dovolania sa relatívnej neplatnosti cudzovacej zmluvy podľa ust. § 40a OZ, nemajú inú právnu možnosť na to, aby zabránili vstupu tretej osoby do existujúcej štruktúry spoluvlastníctva, pretože ak by títo ostatní oprávnení spoluvlastníci, ktorí by v prípade, že ich predkupné právo by nebolo porušené, svoje predkupné právo riadne vykonali a uskutočnili výkup, z titulu porušenia predkupného práva uplatnili právo retraktu podľa § 603 ods. 3 OZ, nová osoba nadobúdateľa prevedeného podielu nevyhnutne zostane spoluvlastníkom spoločnej veci, hoci aj v minimálnej veľkosti spoluvlastníckeho podielu?"

3.2.5. Právna otázka č. 5.: „Ak je odpoveď na právnu otázku č. 4 je kladná, neznamená to, že právny názor odvolacieho súdu na riešenie spornej otázky uvedený v rozsudku (a právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedenom v rozhodnutí zo dňa 12. mája 2009, sp. zn. 2Cdo/91/2008, z ktorého právne posúdenie odvolacím súdom vychádzalo), popiera podstatu a hlavné účely predkupného práva, pretože ak čo i len jeden z oprávnených spoluvlastníkov využije svoje právo, aby mu predkupné právo bolo zachované voči nadobúdateľovi, uplatnenie práva retraktu jedným alebo viacerými ostatnými oprávnenými podielovými spoluvlastníkmi, za absencie dovolania sa relatívnej neplatnosti cudzovacej zmluvy, znemožní zabráni (vstupu tretej osoby do spoluvlastníctva spoločnej veci a tým nevyhnutne spôsobí trieštenie spoluvlastníckych vzťahov, čím tých oprávnených spoluvlastníkov, ktorí majú záujem o výkup, núti k neželanej zmene zaužívaných pomerov vo vzťahoch spoluvlastníkov, čo zvyšuje pravdepodobnosť konfliktných situácií a uľahčuje alebo napomáha povinným spoluvlastníkom porušovanie zákonného predkupného práva a zároveň poskytuje pasívnym spoluvlastníkom viac práv pri porušení predkupného práva, ako v prípadoch, kedy predkupné právo porušené nebolo?"

3.2.6. Právna otázka č. 6.: „Ak je odpoveď na právnu otázku č. 5 je kladná, nebolo by namieste, v záujme priblíženia sa spravodlivosti a ústavnej konformity uplatniť (pre prípady porušenia predkupného práva taký výklad ust. § 140 OZ v spojení s ust. § 603 ods. 3 OZ, aby boli naplnené hlavné účely predkupného práva?"

3.2.7. Právna otázka č. 7.: „Ak je odpoveď na právnu otázku č. 6 je kladná, možno vychádzať z gramatického a logického výkladu ust. § 140 OZ, ktorého premisou je, že zo strany povinného spoluvlastníka došlo k uskutočneniu riadnej ponuky (t. j. predkupné právo porušené nebolo) a z ktorého vyplýva, že právo vykúpiť ponúknutý podiel svedčí tým z oprávnených spoluvlastníkov, ktorí majú o kúpu záujem a súčasne predkupné právo až skutočne vykonali, a s poukazom na právny názor uvedený v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. mája 2014, sp. zn. 7MCdo/1/2013), týmto spoluvlastníkom je k dispozícii celý ponúknutý podiel, pričom uplatňovanie zásady povinného pomerného uplatňovania sa

vyžaduje len v prípade absencie dohody „konkurujúcich si“ aktívnych oprávnených spoluvlastníkov, ktorí svoje predkupné právo riadne vykonali?"

3.2.8. Právna otázka č. 8: „Ak je odpoveďou na právnu otázku č. 7 je kladná, prichádzalo by do úvahy predmetný výklad ust. § 140 OZ za použitia analógie legis aplikovať aj na prípady, kedy zákonné predkupné právo spoluvlastníkov porušené bolo, v tom zmysle, že tým spoluvlastníkom, ktorí si aktívne v zákonnej lehote uplatnili právo retraktu je k dispozícii celý prevedený podiel s tým, že zásada pomerného uplatňovania nárokov sa uplatní len v prípade absencie dohody medzi tými navzájom konkurujúcimi si oprávnenými spoluvlastníkmi, ktorí si právo retraktu uplatnili včas?"

3.3. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP uviedla, že odôvodnenie jeho prípustnosti úzko súvisí s právnymi otázkami č. 6 až 8. Konštatovala, že existujú viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré odlišným spôsobom uplatňujú gramatický výklad § 140 OZ. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/91/2008 zo dňa 12. mája 2009 a sp. zn. 8Cdo/124/2018 zo dňa 18. septembra 2019, podľa ktorých aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k ostatným spoluvlastníkom, a rozhodnutie sp. zn. 7MCdo/1/2013 zo 28. mája 2014 z ktorého vyplýva odlišný právny názor na to, aký má byť správny gramatický a logický výklad § 140 OZ, najmä v tom, komu a v akom rozsahu svedčí právo vykúpiť ponúknutý podiel a za akých okolností sa povinne uplatňuje zásada pomerného rozdeľovania.

3.4. Dovolateľka súčasne s podaným dovolaním podala aj návrh na odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko má za to, že sú prítomné dôvody hodné osobitného zreteľa. Existenciu dôvodov osobitného zreteľa odôvodňuje uznesením zo 10. júna 2019, č. k. 19C/23/2019-59, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie spočívajúce v zákaze žalovanému sporné nehnuteľnosti scudziti, prenajať, vložiť do imania právneho subjektu, založiť alebo inak zaťažiť inými právami tretích osôb, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3.5. Navrhla aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil. V závere podaného dovolania skonštatovala, že ak dovolací súd dospeje k tomu, že je možné vyabstrahovať aj inú právnu otázku a zároveň ak dospeje k názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, uvíta, aby v súlade s § 48 ods. 1 CSP pristúpil k postúpeniu veci na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť, alternatívne zamietnuť ako nedôvodné a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%. K návrhu na odklad právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu uviedol, že s tým nesúhlasí, nakoľko má už viac ako dva roky nehnuteľnosti zablokované v katastri nehnuteľnosti neodkladným opatrením, ktoré je vzhľadom na rozsudok odvolacieho súdu zjavne nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a „dovolací súd“) predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti (dovolanie) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých

prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP v podstatnom vyplynulo (bod 3.1.), že žalobkyňa namietala prekvapivosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

16.1. Podľa dovolateľky zmenou odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu založenej na diametrálne odlišnom právnom názore aký vyslovil vo veci súd prvej inštancie vo vzťahu k výkladu § 140 OZ v spojení s § 603 ods. 3, reprezentovaného aj rozhodnutím najvyššieho súdu, niektorých ostatných súdov nižšej inštancie ako i názorov prezentovaných v rámci aktuálnej právnej náuky, pre ňu prekvapivo vyznieva odôvodnenie napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že odvolací súd sa s týmito právnymi názormi nestotožnil a priklonil sa k inému, staršiemu právnemu výkladu, pričom od odvolacieho súdu ani nedostala možnosť takýto odlišný právny názor náležite vyhodnotiť, prípadne sa s ním stotožniť, a tomu prípadne prispôbiť znenie žalobného petitu v rámci prebiehajúceho súdneho konania, ktorý postup je zjavne nespravodlivý a rozporný nielen so zásadou rovnosti strán, s požiadavkou právnej istoty a spravodlivého rozhodovania, ale aj požiadavkou na náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

16.2. Dovolaateľka tiež vytýkala odvolaciemu súdu, že bližšie nevysvetlil a nezaoberal sa otázkou, z akého dôvodu nebolo pri čiastočnej dôvodnosti uplatneného nároku možné vyhovieť žalobe aspoň v časti, prípadne prečo sa vzhľadom na ním vyslovený právny názor vôbec cíti byť viazaný žalobným návrhom, keď de facto z ním poskytnutého výkladu právnej normy implicitne vyplýva, že spoluvlastnícke predkupné právo považuje za deliteľné, pričom spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva práve z osobitného predpisu - § 140 a § 603 ods. 3 OZ. Namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, v akom rozsahu a akým spôsobom mohla žalobkyňa svojou žalobou disponovať, teda či vzhľadom na implicitné dôsledky jeho právneho posúdenia spornej právnej otázky, by s poukazom na § 140 ods. 3 CSP, § 216 a § 379 písm. c/ CSP bolo potrebné a malo zmysel pre účely uskutočnenia rozhodnutia vo veci samej žalobný návrh žalobný návrh z jej strany meniť či upravovať.

17. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné (viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/1/2018).

18. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

18.1. Citované ustanovenie je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces. Jeho účelom je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t. j. „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (I. ÚS 736/2016). Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojím v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí

stránám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

19. Aplikácia ustanovenia § 382 CSP odvolacím súdom však prichádza do úvahy výlučne za splnenia dvoch kumulatívnych podmienok, a to 1/ ak žalobou uplatnený procesný nárok treba posúdiť podľa celkom iného („nového“) právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ale iného jeho ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku), a 2/ ak toto iné zákonné ustanovenie je rozhodujúce pre meritórne rozhodnutie, t. j. že má byť právnym základom, pod ktorý treba subsumovať skutkový stav zistený súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) alebo po doplnení dokazovania odvolacím súdom (§ 384 CSP). Ak nie je splnená čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok, odvolací súd nemá povinnosť postupovať v zmysle § 382 CSP, z čoho potom vyplýva, že jeho rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé a takýto jeho postup nemôže viesť k vade znátočnosti a založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP (porov. 3Obdo/1/2019).

20. Dovolací súd po preskúmaní prejednávanej veci dospel k záveru, že v danom prípade odvolací súd nebol povinný postupovať podľa § 382 CSP a vyzývať strany na vyjadrenie k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu, pretože odvolací súd žalobou uplatnený procesný nárok právne neposúdil podľa takého ustanovenia právneho predpisu, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní vo veci nebolo použité. Súdny oboch nižších inštancií na prejednávajúcu vec aplikovali § 140 v spojení s § 603 ods. 3 OZ. Spornou otázkou, podliehajúcou prieskumu odvolacieho súdu naďalej zostala otázka, či v prípade porušenia predkupného práva sa môže jeden z podielových spoluvlastníkov, ktorého predkupné právo bolo porušené, domáhať prevodu celého podielu - predmetu prevodu alebo len pomerného podielu podľa veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu a či má na túto otázku vplyv pasivita alebo aktivita ostatných spoluvlastníkov. Z toho vyplýva, že odvolací súd v danom prípade nepoužil žiadne „nové“ ustanovenie právneho predpisu, ktoré by doteraz nebolo v konaní použité, resp. ku ktorému by strany nemali možnosť v doterajšom priebehu konania zaujať svoje stanovisko. A napokon ani dovolateľka netvrdila, že by v merite veci bolo odvolacím súdom aplikované iné ustanovenie, než aké už bolo aplikované súdom prvej inštancie.

20.1. Za prekvapivé rozhodnutie tým nemožno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je založené na aplikácii toho istého zákonného ustanovenia, ktoré aplikoval súd prvej inštancie (v danom prípade § 140 v spojení s § 603 ods. 3 OZ), avšak s tým rozdielom, že odvolací súd zo správne zisteného skutkového stavu dospeje k opačnému právnemu záveru, t. j. že rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že buď žalobe vyhovie (ak bola súdom prvej inštancie zamietnutá), alebo ju zamietne (ak jej súd prvej inštancie vyhovel). V takomto prípade pre postup v zmysle § 382 CSP chýba nielen splnenie predpokladu aplikácie „nového“ ustanovenia právneho predpisu odvolacím súdom (t. j. ustanovenia, ktoré by bolo prvýkrát v priebehu súdneho sporu použité až v meritórnom rozhodnutí odvolacieho súdu), ale aj „nového“ právneho názoru, ku ktorému by strany doteraz nemali možnosť zaujať svoje stanovisko. Civilné sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom žalobca tvrdí a preukazuje dôvodnosť podanej žaloby a žalovaný jej dôvodnosť popiera a vyvracia. To znamená, že obidve sporové strany poznali obidve možné alternatívy riešenia ich sporu a mali možnosť argumentovať nielen vo svoj prospech, ale aj zaujať stanovisko, prečo argumenty protistrany považujú za neopodstatnené a nespôsobilé privodiť protistrane úspech v spore.

20.2. Tak tomu bolo aj v prejednávanej veci, kedy žalobkyňa mala v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní dostatočný priestor (možnosť), aby poprela a vyvrátila protiargumentáciu žalovaného. Preto pokiaľ odvolací súd na základe súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu (§ 383 CSP) sa priklonil ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ a v súlade s rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu reprezentovanou v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/91/2008 a sp. zn. 8Cdo/124/2018 dospel k záveru, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov, pričom žalobkyňa sa domáhala odkúpenia väčšieho podielu, na aký mala nárok, keď súd v takomto prípade nie je oprávnený zasahovať do textu požadovanej zmluvy, rozsudkom môže len nahradiť prejav vôle žalovaného alebo žalobu zamietnuť, a to bez oprávnenia modifikovať zmluvu za účelom ustálenia spoluvlastníckeho podielu (ktorý by žalobkyni patril), nemožno tento právny záver vnímať ako „nový“, „prekvapivý“ (t. j. založený na inom ustanovení právneho predpisu - inom právnom dôvode, príp. na skutočnostiach, ktoré sa dovtedy nejavili ako

významné), ktorý by v doterajšom konaní nebol vyslovený (odprezentovaný) a ku ktorému by žalobkyňa nemala možnosť zaujať svoje stanovisko.

21. V súvislosti s uvádzaným potom nemohla uspieť ani tá námietka žalobkyne, že odvolací súd jej neposkytol možnosť vyhodnotiť si odlišný právny názor tohto súdu na vec, prípadne sa s ním stotožniť, a tomu prípadne prispôbiť znenie žalobného petitu v rámci prebiehajúceho súdneho konania, ktorý postup je zjavne nespravodlivý a rozporný nielen so zásadou rovnosti strán, s požiadavkou právnej istoty a spravodlivého rozhodovania.

21.1. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť i na to, že odlišnej povahy konania v prvej inštancii (ako tzv. nachádzacieho konania) a odvolacieho konania (ako konania prieskumného) zodpovedá aj odlišná úprava ich priebehu, vylučujúca úpravu požadujúcu uvedenie v tejto fáze konania i predbežného právneho posúdenia veci (§ 181 ods. 2 CSP). Nemožno súhlasiť s názorom dovolateľky, podľa ktorého sa má odvolací súd zasadiť aj do príslušného vecného kontextu, teda stranám oznámiť, či prinajmenšom naznačiť akým spôsobom hodlá použitú právnu úpravu aplikovať na konkrétny posudzovaný prípad. Z pohľadu predvídateľnosti rozhodovania súdov nežiadúcu prekvapivosť totiž zákon spája len s rizikom použitia skôr nepoužitej právnej úpravy bez poskytnutia stranám možnosti argumentovať tiež v smere významnosti (alebo naopak nevýznamnosti) takejto skôr nepoužitej úpravy, od odvolacieho súdu však nevyžaduje obrazné „odkrytie kariet“ tým, že stranám sporu objasní, resp. im tiež ozrejmi (viac či menej detailne), aké je podľa neho správne, teda dostatočne komplexné a na všetky prípadné otázky pomýšľajúce právne posúdenie veci. Takáto úprava má svoju logiku nielen preto, že aj súd prvej inštancie má povinnosť uviesť len predbežné právne posúdenie veci a je zjavne vecou kvality, ucelenosti a objektívnej uspokojivosti prípadnej následnej oponentúry voči takémuto právnenému posúdeniu veci, či ju súd pri konečnom rozhodovaní akceptuje (a od predbežného právneho názoru ustúpi) alebo si naopak svoj názor podrží (v tomto prípade s uzročením o logickom dôsledku takéhoto počínania v podobe odvolania strany, ktorej argumentáciu neprijal); ale najmä preto, že náprava prípadných nedostatkov (spravidla medzier) v právnom posudzovaní veci odvolacím súdom zásadne neslúži dovolanie pre zmätočnosť (podľa § 420 CSP), ale dovolanie podávané z iného dôvodu, ktorým je práve nesprávne vyriešenie otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (podľa § 421 CSP).

21.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorýmkoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (pozri napr. 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 3Cdo/90/2017).

21.3. Podľa dovolacieho súdu obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy porušili zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie i odvolací súd vytvorili obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Súčasťou práva na spravodlivý proces nemôže byť právo na to, aby bola procesná strana (žalobca, i žalovaný) pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil práve s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21.4. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

22. K námietke nepreskúmateľnosti najvyšší súd uvádza, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení dovolaním napádaného rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP pritom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa a neposkytol odpoveď na všetky jeho otázky, navyše pokiaľ sám nebol odvolateľom, ako je to v danom prípade, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivo (o aký prípad tu ale nejde).

22.1. Pokiaľ žalobkyňa napáda rozpor rozhodnutia odvolacieho súdu s právnym názorom prezentovaným v rozhodnutí najvyššieho súdu (sp. zn. 7MCdo/1/2013), z ktorého rozhodnutia vychádzal i súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci v súlade so žalobným návrhom, s ktorým právnym názorom reprezentovaným daným rozhodnutím najvyššieho súdu sa odvolací súd podľa dovolateľky riadne nevysporiadal, dovolací súd takejto argumentácii dovolateľky oponuje. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že na rozdiel od súdu prvej inštancie sa priklonil ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ, odkazujúc pri tom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu vychádzajúcu z rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/91/2008 a sp. zn. 8Cdo/124/2018, podľa ktorého výkladu aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov, pokiaľ nedôjde k dohode medzi ostatnými spoluvlastníkmi o výkone predkupného práva, čo v odôvodnení rozsudku bližšie rozviedol (pozri celé odôvodnenie obsiahnuté v bode 21 napadnutého rozsudku a nielen jeho časť, na ktorú žalobkyňa v dovolaní odkazovala a považovala ju za nedostatočné odôvodnenie), ktorý viedol k zamietnutiu žaloby žalobkyne.

23. So zreteľom na uvádzané dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Dovolateľka ako prvé vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

27. Aby na základe dovolania podaného podľa takéhoto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach §§ 431 až 435 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017, 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú

splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

28. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia relevanciu.

28.1. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napádané rozhodnutie, nie je preto v zmysle ustanovenia, o ktorom je reč, rovnako relevantná.

29. Žalobkyňa vymedzila viaceré dovolacie otázky spôsobom odprezentovaným v bodoch 3.2.1. až 3.2.9. (pozri).

30. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

31. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie (3Cdo/158/2017). Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia (4Cdo/229/2017). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], úspech dovolateľa v konaní pred dovolacím súdom podmieňuje splnenie dovolateľa zaťažujúcej procesnej povinnosti preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý z týchto dôvodov (7Cdo/29/2018 a 3Cdo/158/2017).

32. Odvolací súd považoval vo veci za rozhodné vyriešiť, či v prípade porušenia predkupného práva opomenutého spoluvlastníka, keď nebol daný žiadny priestor na dohodu ostatných opomenutých spoluvlastníkov o výkone predkupného práva a ostatní spoluvlastníci zostávajú pasívni v obrane svojich práv, sa môže iba jeden z nich domáhať od nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu vykúpenia celého prevedeného podielu, alebo len jeho pomernej časti podľa veľkosti svojho podielu (pozri tiež bod 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

32.1. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že „Spoluvlastníkovi prislúchajú práva a povinnosti k spoločnej veci podľa pomeru jeho podielu k podielom ostatných spoluvlastníkov. Práva každého spoluvlastníka sú obmedzené právom ostatných spoluvlastníkov. Zohľadniac uvedené, dospel odvolací súd k záveru, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Na základe dohody podielových spoluvlastníkov môže dôjsť k dohode medzi nimi ľubovoľným spôsobom, teda môžu vykúpiť podiel, ktorého predkupné právo sa týka tak podľa ich podielov, ako aj iba niektorí z nich v podieloch podľa dohody a prípustná je tiež

dohoda, že podiel vykúpi len jeden z nich. Pri dohode sa rešpektuje vôľa spoluvlastníkov, a pokiaľ sa oni dohodnú, žiadny spôsob vykúpenia podielu nimi nie je vylúčený. Na základe dohody môže dôjsť teda aj k inému vykúpeniu podielu ako podľa pomerného uplatňovania nárokov z predkupného práva, čo potom má za následok zmenu podielov pôvodných spoluvlastníkov, avšak na základe ich dohody, s čím sú podieloví spoluvlastníci pre taký prípad uzrozmenejší a k zmene podielových spoluvlastníkov, ich počtu nedochádza. Druhá časť tejto vety rieši prípad, pokiaľ k dohode nedôjde, pričom v takom prípade majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. Z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 140 druhej vety vyplýva, že toto ustanovenie rieši prípad, keď sa spoluvlastníci nedohodnú, pričom nerozlišuje situáciu, kedy chcú podiel odkúpiť všetci, ale nedohodli sa na podieloch, v akých ho vykúpia alebo chcú podiel odkúpiť len niektorí. Pre obe tieto situácie z neho vyplýva, že pre takéto situácie platí, že tí, ktorí majú o spoluvlastnícky podiel záujem, majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. Neuzavretie dohody medzi spoluvlastníkmi teda v konečnom dôsledku znamená, že v prípade, ak chcú podiel odkúpiť všetci, po nadobudnutí časti prevádzaného podielu podľa veľkosti podielov bude mať každý zo spoluvlastníkov väčší podiel, ale pomer zostávajúcich podielových spoluvlastníkov zostane nezmenený a nepribudne žiadny nový podielový spoluvlastník. V prípade, ak nechcú podiel odkúpiť všetci, práve tí, ktorí sa podiel rozhodli neodkúpiť, svojim rozhodnutím spôsobia, že nevykúpenú časť podielu môže nadobudnúť tretia osoba (nový spoluvlastník), pričom spoluvlastnícky podiel toho, kto sa rozhodol prevádzaný podiel nevykúpiť zostane zachovaný a tých, ktorí sa rozhodnú prevádzaný podiel kúpiť sa zväčší, čím dôjde k zmene pomerov pôvodných spoluvlastníkov a k možnosti nadobudnúť nevykúpenú časť prevádzaného podielu treťou osobou. Práve od rozhodovania podielových spoluvlastníkov pri zmene spoluvlastníctva niektorého z podielov teda závisí to, či sa ich vzájomné podiely zmenia a či dôjde k rozšíreniu počtu podielových spoluvlastníkov. Je to práve preto, že základným znakom podielového spoluvlastníctva je podiel, ako miera, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci". Predmetom požiadavky žalobkyne bolo uloženie povinnosti žalovanému uzatvoriť s ňou kúpnu zmluvu v ňou prezentovanom znení, ktorou žalovaná od žalovaného vykúpi celý na neho prevedený spoluvlastnícky podiel pôvodného spoluvlastníka, ktorý porušil predkupné právo ostatných spoluvlastníkov (vrátane žalobkyne), vzhľadom na pasivitu ostatných spoluvlastníkov.

33. Riešenie skutkovej otázky (*questio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri riešení takejto otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (*questio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, resp. aj 7Cdo/99/2018).

34. Žalobkyňou zadané otázky by mohli mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo žalobe vyhovie. Žalobkyňa zastávajúca právny názor, podľa ktorého v prípade porušenia predkupného práva opomenutého spoluvlastníka, keď nebol daný žiadny priestor na dohodu ostatných opomenutých spoluvlastníkov o výkone predkupného práva a ostatní spoluvlastníci zostávajú pasívni v obrane svojich práv, aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť celý spoluvlastnícky podiel prevedený kúpnu zmluvou na nadobúdateľa, na ktorom právnom názore postavila svoju žalobu a zotrvala na tomto názore až do rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý súd zmenil na odvolanie žalovaného napadnutý vyhovujúci rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, zastávajúc pritom odlišný právny názor, podľa ktorého žalobkyňa bola oprávnená vykúpiť kúpnu zmluvou takto prevedený

spoluvlastnícky podiel len pomerne, t. j. len jeho časť pripadajúcu na podiel žalobkyne v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov, všetky otázky prekvapujúco nastolila v situácii nespochybňovania správnosti právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, pričom sa nimi zamerala iba na dôsledky týkajúce sa podľa nej nesprávneho právneho posúdenia odvolacieho súdu v súvislosti s nevyhnutnosťou úplného zamietnutia žaloby (tu v kontexte otázky viazanosti súdu žalobným návrhom, resp. možnosti uplatnenia výnimky zo zásady ne ultra petitem, a to za deklarovanej čiastočnej dôvodnosti uplatneného nároku).

34.1. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

35. Za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP preto nemožno považovať žalobkyňou nastolené právne otázky č. 1, 2 a 3 (pozri bod 3.2.1, 3.2.2 a 3.2.3), ktorých vecnému prejednaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že tieto otázky položené dovolaním (aj bez ohľadu na spôsob ich formulácie, v podstate išlo o otázky skutkové) neboli otázkami, od ktorých by rozhodnutie (či už odvolacieho alebo aj prvoinštančného súdu) záviselo, rovnako ani žiadna zo sporových strán potrebu riešenia týmito otázkami nastoleného problému v konaní neprezentovala. Napokon neakceptovateľnosť daných otázok dovolateľa, inak zastúpeným kvalifikovaným právnym zástupcom - advokátom, podľa uvedeného vyplýva i zo samotnej konštatácie dovolateľky pri ich nastolení, podľa ktorej v zmysle nimi uvedenej argumentácie nespochybňuje správnosť právneho názoru vysloveného odvolacím súdom pri rozhodovaní napadnutým rozsudkom, pričom je nesporné, že s argumentáciou odvolacieho súdu, na ktorej založil svoju obranu žalovaný, v priebehu celého konania (t. j. konania pred oboma súdmi nižšej inštancie) zásadne nesúhlasila.

36. Žalobkyňa následne podrobila kritike konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu, obšírne vysvetľovala, v čom vidí nesprávnosť podľa nej rigorózneho právneho záveru odvolacieho súdu, na ktorom založil rozhodnutie, s ktorým sa nestotožňuje, rozvíjala s ním právnu polemiku, analyzovala ho a to i z hľadiska ďalších aspektov, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku (resp. otázky) riešenú odvolacím súdom považovala za dosiaľ dovolacím súdom v súvislosti s namietaným neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

36.1. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

37. Žalobkyňa následne v dovolaní formulovala právne otázky č. 4 až 8 (pozri bod 3.2.4 až 3.2.8). Vo vzťahu k spôsobu ich formulácie podľa dovolacieho súdu platí, že tieto vôbec nemali charakter polemiky so závermi odvolacieho súdu, vedúcimi k zamietnutiu žaloby, ale v skutočnosti boli požiadavkou na návod, ako v druhovo totožných prípadoch postupovať, aby žalobca docielil úspech v spore a to bez toho, aby žalobkyňa dokázala čo i len jedným relevantným argumentom spochybniť záver odvolacieho súdu o neakceptovateľnosti jej konečnej požiadavky z konania v prejednávanej veci. Odhliadajúc od

toho, že poskytovanie takýchto návodov (na rozdiel od rozhodovania o správnosti niektorého z ponúkaných riešení) nie je úlohou súdov, takáto rýdzo akademická povaha otázky bez možnosti ovplyvnenia tou či onou možnou odpoveďou na ňu aj výsledku konania v tejto veci, ktorá otázka obsahovala už i samotnú odpoveď, ktorej správnosť si dovolateľka chcela dovolacím súdom len osvedčiť spôsobovala, že nemohla byť naplnená tá požiadavka zákona, že tu ide o otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

38. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania i z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

39. Podľa § 421 ods.1 písm. c/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

40. V preskúmvanej veci, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP žalobkyňa spochybňovala správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu založenom na nesprávnom výklade § 140 Občianskeho zákonníka odvolacím súdom, ktorý výklad bol síce súladný s rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu, reprezentovanou rozhodnutiami sp. zn. 8Cdo/124/2018 a sp. zn. 2Cdo/91/2008, ale je rozdielny od výkladu uplatňovaného v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7MCdo/1/2013, ku ktorému sa prikláňa, a z ktorého vychádzal pri rozhodovaní i súd prvej inštancie, keď jej žalobe vyhovel.

41. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

42. Z dovolania vyplýva, že žalobkyňa v rámci odôvodnenia prípustnosti daného dovolacieho dôvodu a jeho vymedzenia len konštatuje, že úzko súvisí najmä s právnymi otázkami č. 6 až 8, ku ktorých vymedzeniu podľa najvyššieho súdu i v danom prípade platí uvedené v bode 38 (ide o otázky akademické). Ani pri posudzovaní daného dovolacieho dôvodu žalobkyne podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (odvolacím súdom riešenou a rozhodovanou dovolacím súdom rozdielne) bola podľa jej názoru založená prípustnosť ňou podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

43. Dovolací súd nad rámec poznamenáva, že rozhodnutím sp. zn. 7MCdo/1/2013 najvyšší súd ako kľúčové riešil právne posúdenie obsahových náležitostí ponuky predkupného práva a účinnosti jej prijatia, teda či v prejednávanej veci došlo k riadnej ponuke vyvolávajúcej zákonom predpokladané účinky, a či oznámením využitia predkupného práva došlo k účinnému prijatiu ponuky. V predmetnom rozhodnutí sa dovolací súd len okrajovo dotkol dohody o výkone predkupného práva, s prostým konštatovaním, že ak sa oprávnení spoluvlastníci nedohodnú, právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel svedčí tým z oprávnených spoluvlastníkov, ktorí majú o kúpu záujem a súčasne predkupné právo aj vykonali a pretože ponuka povinného spoluvlastníka sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa previesť, je tým oprávneným spoluvlastníkom, ktorí predkupné právo vykonali, k dispozícii celý tento podiel („prirastie“ im aj časť podielu, ktorá by pripadala na tých spoluvlastníkov, ktorí ponuku neprijali), bez bližšieho zaoberania sa a rozvinutia danej problematiky (na rozdiel od rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/124/2018 a sp. zn. 2Cdo/91/2008), nakoľko to pre ním posudzovanú vec nebolo rozhodným.

44. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie, ktorým bola neopodstatnene vytknutá tzv. zmätočnosťná vada podľa § 420 písm. f/ CSP odmietnuť ako neprípustné (§ 447 písm. c/ C.SP) a v časti, v ktorej sa namietalo nesprávne právne posúdenie veci s ním naložiť rovnako, avšak pre kombináciu absencie jednej z náležitostí dovolania (§ 447 písm. d/ CSP) a ním

spôsobeného nevymedzenia uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným v ustanoveniach §§ 431 až 435 (§ 447 písm. f/ CSP).

45. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.